

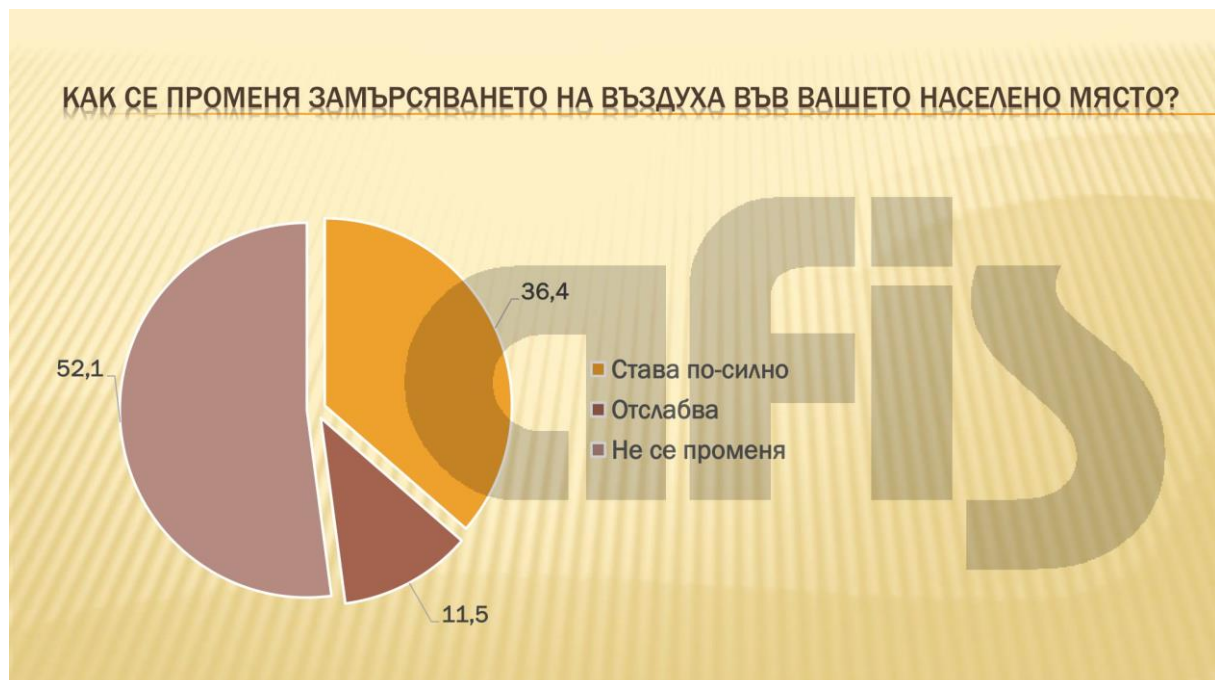
56% от българите смятат, че по-ниска цена на тока ще спре замърсяването на въздуха

Още 39% са на мнение, че положителен резултат ще даде ограничаването на автомобилния трафик. Доминира мнението, че проблемът е логично следствие от липсата на активна урбанистична политика

Повече от една трета (36%) от жителите на страната усещат влошаване на качеството на въздуха в населеното място, в което живеят. Три пъти по-малко – 12%, констатират подобрене на чистотата на въздуха. За всеки втори няма особена промяна.

Замърсяването силно зависи от степента на урбанизация на конкретното населено място. Чистотата на въздуха се влошава далеч по-малко в селата (15%), докато този дял обхваща 48% от жителите на големите градове (57% в София) и 36% на малките.

Важно е да се отбележи и това, че въздушното замърсяване е по-силен дразнител за хората от по-високите доходни групи. Например, тези с над 1000 лв. доход на член на домакинството констатират замърсяване в 64% от случаите.

Помолени да посочат две мерки, които биха допринесли най-много за по-чист въздух в тяхното населено място, анкетираните най-често посочват по-ниска цена на електричеството (56%), следвано от намаление на движението с коли

(39%), спиране на дим от индустриално производство (23%), домашно отопление с газ (20%). Централното топлоснабдяване, газификацията и електрическото отопление намаляват нуждата от отопление с дърва и въглища.

Другите отговори всъщност са свързани с изброените дотук – по-достъпният обществен транспорт е ефикасна алтернатива на личните автомобили. Вярно е и обратното – по-слабото движение на лични коли в градовете облекчава трафика и ускорява развитието на обществения транспорт.

Отговорите силно зависят от конкретната ситуация в населено място. Специално в групата, при която преобладава оценката за по-силно замърсяване през последните години, проблемът с колите силно се доближава до този с цената на електричеството (съответно 50 и 53%). Това подсказва, че най-силно действащият фактор през последните години е все по-силната доминация на личния автомобил над обществения транспорт.

Може да се обобщи: от сравнително чист в мащабите на континента въздух в големите градове, градска [България достигна до рекорди по замърсеност и причинена от това смъртност в ЕС](#) поради цялостен отказ от активна урбанистична политика.

Подобна абдикация е типична за Източна Европа, така че близко до България се нареждат Унгария, Румъния, Гърция. Чертите ѝ са:

- ✓ Изравняване на цените на обществения транспорт с тези на индивидуалния, въпреки че масовият транспорт е по-ефективен в енергийно и екологично отношение;
- ✓ Намаление на линиите на автобусите, трамваите и тролейбусите;

- ✓ Повишение на цената на електричеството за домакинствата, което тласка към отопление с твърдо гориво;
- ✓ Отказ от централно топлоснабдяване, следвайки „пазарни“ критерии;
- ✓ Допускане на неограничен внос на коли „втора ръка“ от страни, в които те са забранени за движение, защото замърсяват;
- ✓ Отказ от уредба, стимулираща газификацията на градовете;
- ✓ Растящото социално неравенство, което прави отоплението с ток непосилно за част от населението в градовете.

В тази връзка, опитите в последно време да се ограничат замърсяващите коли чрез общонационални екологични данъци целят по-скоро фискален ефект, отколкото екологичен, защото не са диференцирани съобразно с големината на населеното място. Те всъщност слагат спирачка на междуградската мобилност, която замърсява въздуха за минимум хора, а в същото време не намаляват трафика в градовете.

Коментарът е въз основа на данни от национално представително проучване, осъществено от Агенция „АФИС“ в периода 30 ноември – 4 декември 2018 г. Интервюирани пряко в домовете им са 1010 пълнолетни български граждани.